

Či už plánujete spísať závet alebo ste na začiatku dedičského konania, máte naporúdzi notára – osobu znalú práva – ktorá vám pomôže zvládnuť všetky kroky.

U notára vybavíte:

1. **Závet:** Závet vo forme notárskej zápisnice, ktorá má štatút verejnej listiny s vyššou dôkaznou silou ako akékoľvek iné zmluvné dohody. Výhodou je možnosť právneho poradenstva, ako aj povinná registrácia závetu v Notárskom centrálnom registri závetov, ktorý je prepojený v rámci celého územia Slovenska a vďaka ktorému si môžete byť istý, že existencia závetu pri prejednávaní dedičstva vyjde najavo a dostane sa k notárovi, ktorý je poverený vykonaním dedičského konania. Pri spísaní závetu do notárskej zápisnice za jeho formálne a obsahové náležitosti zodpovedá notár.

2. **Dedičské konanie:** Či sa dedí zo závetu alebo zo zákona, notár – ako poverený súdny komisár vedie dedičské konanie, počas ktorého vykoná všetky úkony smerujúce k jeho ukončeniu a usporiadaniu majetku patriaceho do dedičstva v prospech dedičov.

3. **Vydedenie:** Listinu o vydedení vám najlepšie spíše notár, ktorý je zárukou, že budú splnené všetky náležitosti.

Závet

Slovenský právny poriadok pozná dedenie zo zákona, závetu, alebo z oboch dôvodov.

Najlepším riešením, ktorým sa akceptuje posledná vôľa zomrelého, je závet. **Závet (testament)** je právny úkon, v ktorom poručiteľ ustanoví dediča, poprípade určí ich podiely, alebo vecné práva, ktoré im majú pripadnúť.

Ak ste sa rozhodli spísať závet, mali by ste myslieť na formality, ktoré musí spĺňať, aby bol platný. Okrem toho, že disponovať môžete len so svojim majetkom, nemôžete v poslednej vôli zabudnúť na tzv. neopomenuteľných

dedičov, ktorými sú deti a vnuci poručiteľa. Taktiež nemôžete dedičovi prikázať, ako má s dedičstvom naložiť. Najlepšie je obrátiť sa na notára, ktorý je odborne spôsobilý poskytnúť užitočné rady, ale aj pomôcť pri samotnom zostavení závetu. Notár zabezpečí, aby bol závet platný a nenapadnuteľný v prípade budúcich sporov. **Notárska zápisnica je verejná listina, ktorá má vyššiu dôkaznú silu ako akékoľvek iné zmluvné dohody.**

Ako napísať závet?

a) **Rukou:** Závet môže byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou. Nazývame ho holografný závet. Musí obsahovať dátum a vlastnoručný podpis. Nemusí byť podpísaný svedkami. Je dobré rodinu informovať, že závet existuje a kde sa nachádza. Ak sa po vašej smrti včas nenájde, nasleduje dedenie zo zákona, akoby závet neexistoval. Pri závetoch platí 3-ročná premlčacia doba. Najrozumnejšie je uložiť závet v Notárskom centrálnom registri závetov, ktorý vedie naša notárska komora.

b) **Na písacom stroji:** Testament môžete napísať aj **na písacom stroji alebo počítači**, ale v tom prípade musí byť podpísaný pred dvoma svedkami, ktorí v ďalšej listine dosvedčia, že ide o prejav vašej poslednej vôle. Nezabudnite aj na vlastný podpis a dátum, inak je závet neplatný.

c) **Osobitá forma závetu:** Ak je pisateľ závetu v zlom zdravotnom stave, nevidiaci, nepočujúci, nemôže písať alebo čítať, hovoríme o osobitej forme závetu. Prítomní musia byť traja svedkovia, pred ktorými sa nahlas prečíta text závetu, ktorý oni svojím podpisom potvrdia. V záвете musí byť uvedené, kto listinu napísal a prečítal. Svedkami závetu môžu byť len osoby spôsobilé k právnym úkonom, ďalej to nesmú byť osoby nevidomé, nepočujúce, nemé a tie, ktoré nepoznajú jazyk, v ktorom sa závet vyhotovuje. Taktiež nesmie byť svedkom zákonný dedič a jemu blízke osoby.

Testament

FOTO: legaladvice24.co.uk

d) Formou notárskej zápisnice: Testament môže mať formu notárskeho zápisu, ktorého výhodou je možnosť právneho poradenstva ako aj povinná registrácia závetu v Notárskom centrálnom registri závetov, ktorý je prepojený v rámci celého územia Slovenska a vďaka ktorému si môžete byť istý, že závet sa pri prejednávaní dedičstva objaví (súdny komisár je povinný tento register lustrovať). Počas života poručiťela nemôže žiadna iná osoba do závetu nahliadnuť. **Za formálne a obsahové náležitosti zodpovedá notár.**

Vzhľadom na závažnosť tohto právneho aktu, notárska komora občanom odporúča poveriť spísaním závetu ktoréhokoľvek notára na území SR podľa výberu účastníka.

Zrušenie závetu

Nemusíte mať obavy, ak sa situácia a vzťahy v rodine zmenia. Závet sa dá zrušiť, buď neskôršie vydaným závetom, odvolaním závetu, alebo zničením listiny (s výnimkou notárskej zápisnice).

Dedenie dlhov

Nemali by ste zabúdať, že dedič zodpovedá

do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiťela a za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli spolu s dedičstvom. Ak je dedičov viac, delia sa pomerom získaného majetku. Ak je dedičstvo **predĺžené**, teda dlhov je viac ako majetku, môžu sa dediči s veriteľmi dohodnúť, že im dedičstvo prenechajú na úhradu dlhov. Takúto dohodu musí schváliť súd.

Dedenie zo zákona

Ak zosnulá osoba nenechala závet, dedí sa zo zákona.

Ako prvé prichádzajú na rad **deti, manželka alebo manžel zosnulého**, ktorí dedia rovnakým dielom. Ak nededí niektoré dieťa, získavajú dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti. Ak nededia ani tieto deti, dedia ich potomkovia. V prípade, ak manželstvo trvalo až do smrti jedného z manželov, najskôr sa vysporiadava bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM) a až zvyšná polovica sa delí medzi manželku a deti.

Ak zosnulý nemal potomkov, v druhej skupine dedí **manžel/manželka, rodičia poručiťela** a tí, ktorí žili so zosnulým po dobu

jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti. V tretej skupine dedia poručiteľovi **súrodenci** a opäť osoby, ktoré s ním žili po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti.

Ak niektorý zo súrodencov poručiteľa nededí, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho detí. V štvrtej skupine dedia rovnakým dielom **prarodičia poručiteľa** a ak nededí žiaden z nich, dedia rovnakým dielom **ich detí**.

V prípade, že nie ste zosobašení, je najlepšie spísať závet u notára, aby ste sa vyhli problémom v dedičskom konaní. Závet musí spísať každý z partnerov zvlášť.

Dedičské konanie

Dedičské konanie je súdnym konaním.

V prípade úmrtia je to práve **notár**, ktorý na **základe poverenie príslušného súdu vedie v postavení súdneho komisára konanie o dedičstve**. **Dedičia si nemôžu notára vybrať, pretože notára poveruje vykonaním úkonov o dedičstve príslušný súd na základe rozvrhu práce.**

V prípade úmrtia poručiteľa matrika oznámi úmrtie vo svojom matričnom obvode súdu príslušnému na prerokovanie dedičstva (doručením úmrtného listu).

Súd začne konanie aj bez návrhu, keď sa dozvie, že niekto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho. **Súd poverí notára ako súdneho komisára vedením konania o dedičstve**, ktorého výsledkom je spravidla vydanie osvedčenia o dedičstve samotným notárom, alebo predloženie návrhu uznesenia na súd. Proti rozhodnutiu notára v dedičskom konaní – osvedčeniu o dedičstve je možné podať opravný prostriedok, ktorým je Žiadosť o pokračovanie v konaní.

Notár poverený súdom vydá osvedčenie o dedičstve v prípade bezproblémového priebehu, teda ak je dedičom jediná osoba, dedičstvo pripadlo štátu, dedičia sa medzi sebou dohodli alebo uzavreli s veriteľmi poručiteľa dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov. Osvedčenie o dedičstve obsahuje označenie súdneho komisára, označenie dedičskej veci, označenie účastníkov a ich

Ak ste sa rozhodli spísať závet, mali by ste myslieť na formality, ktoré musí spĺňať, aby bol platný.

zástupcov, vyhlásenie dedičov o spôsobe a obsahu vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov zaniknutého smrťou poručiteľa, obsah osvedčovanej skutočnosti, ak ide o spoluvlastníkov, výšku ich spoluvlastníckych podielov vyjadrených zlomkom z celku, údaj o odmene notára a o náhrade jeho hotových výdavkoch, ďalšie údaje, najmä údaje potrebné na zápis práva k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností, podpisy účastníkov a ich vyhlásenie, že súhlasia s obsahom osvedčenia, poučenie o tom, že účastník konania môže do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve, miesto a dátum vydania osvedčenia o dedičstve, odtlačok úradnej pečiatky notára a jeho podpis.

Opravným prostriedkom proti osvedčeniu o dedičstve je žiadosť o pokračovanie v konaní o dedičstve, ktorú môže účastník podať do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve príslušnému súdu. Ak to nestihne do tejto zákonom stanovenej lehoty, osvedčenie o dedičstve nadobudne právoplatnosť a účinky právoplatného uznesenia súdu. Oproti niektorým iným štátom EÚ majú dedičia na Slovensku výhodu, že notár za nich vykoná všetky úkony, vrátane podania návrhu na záznam vlastníckeho práva na základe osvedčenia o dedičstve do katastra nehnuteľností.

Účastníkmi konania o dedičstve sú oprávnení dedičia a v prípade ak neexistujú, je účastníkom štát.

FOTO: blogspot.com

Odmietnutie dedičstva

Dedičstvo možno odmietnuť ústnym vyhlásením na súde alebo písomným vyhlásením zaslaným na súd. Možno tak urobiť do 30 dní odo dňa, keď prišiel dedičovi oznam o práve dedičstvo odmietnuť. Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva nie je možné odvolať.

Odmietnutie dedičstva nie je totožné so vzdaním sa dedičstva v prospech niektorého spoludediča.

V prípade ak dedič dedičstvo odmietne, do dedenia nastupujú jeho právni nástupcovia.

Vydedenie

Právne dôvody vydedenia určuje § 469a Občianskeho zákonníka nasledovne:

- a) ak sa dedič správa v rozpore s dobrými mravmi a neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch,
- b) neprejavuje o poručiteľa záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať,
- c) bol odsúdený pre úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka,
- d) vedie trvalo neusporiadaný život.

Vydediť svojho príbuzného môžete formou listiny o vydedení, ktorá musí mať

formu potrebnú pre závet. **Najlepšie vám ju vypracuje notár.** Musí obsahovať presný dátum a okruh vydedených osôb a váš vlastnoručný podpis. Dôvod vydedenia musíte uviesť čo najkonkrétnejšie.

Dedičský podiel vydedenej osoby nadobudnú rovnakým dielom jej deti. Ak sa má vydedenie vzťahovať aj na deti vydedeného potomka, musí sa to v listine o vydedení presne uviesť. Ak sa situácia zmení a vzťahy sa napravia, poručiteľ môže počas svojho života rozhodnutie o vydedení zmeniť. Zrušiť rozhodnutie o vydedení môže (s výnimkou notárskej zápisnice) aj zničením listiny obsahujúcej vydedenie.

Je potrebné, aby si osoba, ktorá chce niekoho vydediť dôsledne premyslela a uvedomila účinky tohto svojho rozhodnutia, preto je v takom prípade najlepšie požiadať o radu notára.

Ak sa chcete vyhnúť všetkým problémom s dedičským konaním a poplatkom, ktoré sa platia notárovi, rozdeľte svoj majetok ešte za života. Ale pozor, aj tento krok má svoje riziká.

ZDROJ: WWW.NOTAR.SK